

Lý lịch tư pháp tạo thuận lợi cho người dân

Phạm vi quản lý LLTP được xác định trong dự thảo Luật bao gồm án tích và tình trạng thi hành án. Ngoài ra, để góp phần phục vụ công tác quản lý nhà nước về hoạt động kinh doanh, phạm vi quản lý LLTP còn bao gồm cả việc cấm cá nhân đảm nhiệm chức vụ không được thành lập và quản lý doanh nghiệp, chấp tác và trong tương hợp doanh nghiệp, hợp tác xã bị Tòa án tuyên bố phá sản theo quy định của Luật Phá sản.

Về quản lý cơ sở dữ liệu LLTP, dự thảo Luật được chỉnh lý theo hướng đánh tập Trung tâm LLTP quốc gia thuộc Bộ Tư pháp với nhiệm vụ xây dựng, quản lý cơ sở dữ liệu LLTP trong phạm vi cả nước mà không thành lập các trung tâm LLTP ở các tỉnh. Nhiệm vụ cập nhật thông tin và cấp phiếu LLTP tại địa phương được giao cho Sở Tư pháp tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương thực hiện.

Dự luật cũng quy định giao Trung tâm LLTP cập nhật thông tin về án tích, khi xác định một người có đủ điều kiện theo quy định của Bộ luật Hình sự thì ghi vào LLTP của người đó là "đương nhiên được xoá án tích" và ghi "không có án tích" khi cấp Phiếu LLTP. Quy định này thể hiện chính sách nhân đạo của Nhà nước ta, giúp những người đã từng bị kết án không bị phân biệt đối xử, tái hoà nhập cộng đồng.

Xác định rõ cơ chế bồi thường Nhà nước

So với dự thảo trình xin ý kiến tại kỳ họp thứ 4, Quốc hội khoá XII, dự thảo Luật Bồi thường Nhà nước trình tại kỳ họp lần này đã được chỉnh lý theo hướng có các chương riêng về trách nhiệm bồi thường của Nhà nước theo từng lĩnh vực, trong đó quy định cụ thể về các trường hợp được bồi thường và không được bồi thường, cơ quan có trách nhiệm bồi thường và cách xác định cơ quan này trong một số trường hợp cụ thể, trình tự giải quyết bồi thường, xác định thiệt hại bồi thường.

Về hành vi trái pháp luật của người thi hành công vụ, dự thảo Luật bổ sung quy định: hành vi trái pháp luật của người thi hành công vụ gây thiệt hại là hành vi không thực hiện hoặc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn không đúng theo quy định của pháp luật được xác định trong văn bản của cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Đồng thời, dự thảo Luật quy định một số trường hợp thi hành công vụ không thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn gây thiệt hại thì phải bồi thường.

Cho ý kiến và thông qua một số dự Luật quan trọng tại kỳ họp thứ 5, Quốc hội khoá XII

Phục vụ cải cách tư pháp và xây dựng nền hành chính hiện đại, hội nhập

12 dự thảo luật sẽ được thông qua và 6 dự thảo luật sẽ được cho ý kiến là một trong những nội dung chính của kỳ họp thứ 5, Quốc hội khoá XII. Đây là những luật được đồng đạo cử tri quan tâm như Luật Lý lịch tư pháp, Luật Bồi thường Nhà nước, Luật sửa đổi bổ sung một số điều của BLHS, Luật Đất đai sửa đổi...

Về trình tự, thủ tục giải quyết bồi thường, dự thảo Luật chỉnh lý theo hướng có hai cơ chế để người bị thiệt hại yêu cầu Nhà nước bồi thường. Cơ chế thứ nhất yêu cầu cơ quan trực tiếp quản lý người thi hành công vụ gây thiệt hại thực hiện việc giải quyết bồi thường. Cơ chế thứ hai yêu cầu bồi thường thiệt hại trong quá trình khiếu nại hoặc khởi kiện vụ án hành chính, theo đó, khi khiếu nại hành chính hoặc khởi kiện vụ án hành chính, người bị thiệt hại đồng thời yêu cầu cơ quan giải quyết khiếu nại hoặc Tòa án có thẩm quyền thực hiện việc giải quyết bồi thường.

Về trách nhiệm bồi thường trong hoạt động tố tụng hình sự dự thảo Luật giới hạn phạm vi được bồi thường đối với những người bị oan trong hoạt động tố tụng hình sự mà chưa mở rộng ra các trường hợp bị sai, đồng thời quy định cụ thể các cơ quan có trách nhiệm bồi thường trong hoạt động tố tụng hình sự. Ngoài ra, dự thảo Luật cũng quy định chi tiết về trách nhiệm bồi thường trong hoạt động tố tụng dân sự, tố tụng hành chính.

Khánh Thủy - Gia Hiền

Giữ nguyên hình phạt tử hình đối với nhóm tội về tham nhũng, sửa đổi bổ sung các tội danh về chung khoán, môi trường, thuế...

Tiếp thu ý kiến của đại biểu Quốc hội tại kỳ họp quốc, dự thảo lần này đã có những chỉnh sửa, bổ sung. Về hình phạt tử hình, dự thảo mới giữ lại hình phạt tử hình tại 9/17 điều về tội phạm Chiếm đoạt tài sản, Quốc hội đã là Tòa án xử, bản án bằng giá là lương hưu, trợ cấp, trợ cấp thất nghiệp, hoặc phương tiện, tiền lãi, lợi tức ở tài sản (Điều 278), Tội nhận hối lộ (Điều 279), Tội chống mệnh lệnh (Điều 316), Tội đầu hàng địch (Điều 322), Tội phá hoại hòa bình, gây chiến tranh xâm lược (Điều 341), Tội chống lại người (Điều 342) và Tội phạm chiến tranh (Điều 343), Tội phá hủy công trình, phương tiện quan trọng về an ninh quốc gia (Điều 231).

Đối với Tội tham ô tài sản và Tội nhận hối lộ do tệ nạn tham nhũng hiện nay vẫn đang diễn ra nghiêm trọng và phức tạp, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng đang được xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của cả hệ thống chính trị và mọi cơ quan, tổ chức, cá nhân Việt giữ lại hình phạt tử hình đối với loại tội phạm này là thể hiện tinh thần kiên quyết tâm của Đảng và Nhà nước ta trong việc đẩy lùi và trừng trị nghiêm khắc cũng như tái tạo, phòng ngừa chúng đối với tội phạm tham nhũng.

Dự thảo bổ hình phạt tử hình với 2 tội danh Vết tâm (Điều 11 Đ) về hủy hoại và khi quân dụng, phương tiện kỹ thuật quân sự (Điều 334). Đối với tội Hiệp đồng bị phạm

thảo luận tại hội trường ngày 25/5, nhiều ĐBQH cho rằng, đây là loại tội phạm đặc biệt nghiêm trọng, với tội này phải trừng trị nghiêm khắc và không đồng ý bỏ hình phạt tử hình.

Ngoài ra, dự thảo đã bổ sung Điều 230a về Tội khủng bố trong đó có quy định mức hình phạt cao nhất là tử hình. Một điểm đáng chú ý khác là dự thảo lần này đã bỏ Tội sử dụng trái phép chất ma túy (Điều 199). Một số ĐBQH cũng không đồng ý với đề xuất này.

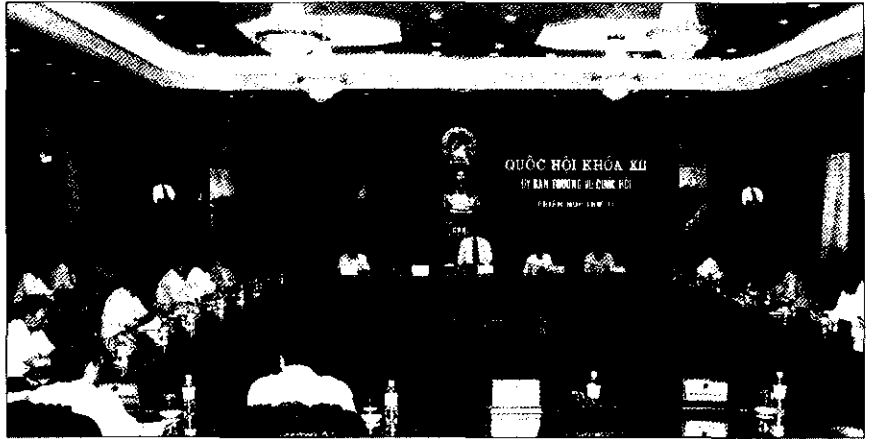
Ngoài những sửa đổi, bổ sung trên, dự thảo sửa đổi, bổ sung về các tội danh trong lĩnh vực chứng khoán, môi trường, quyền sở hữu công nghiệp, đồng thời sửa đổi, bổ sung nhiều tội danh khác như: tội buôn bán người, tội giới thiệu trẻ em làm con nuôi để trục lợi, tội lạm dụng tín nhiệm chiếm đoạt tài sản, tội trốn thuế, gian lận thuế...

Pháp luật về đất đai cần tiếp tục sửa đổi, bổ sung

Do Điều 121 của Luật Đất đai cũng có quy định cụ thể các đối tượng người Việt Nam định cư ở nước ngoài được mua nhà ở tại Việt Nam giống như Điều 126 Luật Nhà ở. Nhưng quy định về quyền và nghĩa vụ của đối tượng này nêu tại khoản 2 Điều 121 của Luật đất đai có những điểm khác với quy định tại Điều 129 của Luật Nhà ở. Vì vậy để bảo đảm sự thống nhất giữa các văn bản luật, Chính phủ đề nghị nội dung Điều 121 của Luật Đất đai được sửa đổi lại theo hướng có thêm 2 quyền về sử dụng đất ở gắn với nhà ở, nhưng so với công dân Việt Nam ở trong nước thì người Việt Nam định cư ở nước ngoài bị hạn chế hơn 2 quyền, đó là quyền góp vốn và quyền bảo lãnh bằng tài sản là nhà ở gắn liền với quyền sử dụng đất ở.

Việc sửa đổi, bổ sung điều 126 của Luật Nhà ở và điều 121 của Luật đất đai năm 2003 hết sức quan trọng và cần thiết, nhằm làm rõ những vấn đề liên quan đến quyền sở hữu nhà ở tại Việt Nam của người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Tuy nhiên rất nhiều ý kiến cho rằng, vào thời điểm này Luật Đất đai chỉ sửa đổi, bổ sung Điều 121 là chưa đủ mà Quốc hội cần phải sửa đổi bổ sung nhiều vấn đề khác liên quan đến đất đai, như chuyện cấp chứng nhận quyền sử dụng đất, vấn đề quy hoạch, chính sách thu hồi đất và "hoá giải xung đột" giữa các luật...

Vấn đề nhiều người dân quan tâm nhất và "nóng nhất" mà Luật Đất đai cần được sửa

Một phiên họp của UBTW Quốc hội

đổi là việc làm sao thống nhất được giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đai và tài sản trên đất.

Một vấn đề khác cũng cần phải được sửa đổi là công tác quy hoạch sử dụng đất. Đây là việc kéo theo rất nhiều ách tắc, bất cập dẫn đến việc ảnh hưởng cả một hệ thống quy hoạch sử dụng đất chưa phù hợp thực tiễn. Thời gian qua, một xu hướng quy hoạch chúng ta cứ chú trọng vào chỉ tiêu đất đai nhiều quá, trong khi việc phân bổ không gian sử dụng đất theo kiểu công nghiệp hoá chúng ta chưa làm được. Mà ở đó, chúng ta phân đâu là vùng công nghiệp, đâu là vùng đô thị, là vùng dân cư nông thôn, vùng lúa, vùng rừng... việc quy hoạch sử dụng đất hiện nay đang thiếu yếu tố này.

Nhiều chuyên gia đã khẳng định, chính sách thu hồi đất của nước ta còn nhiều nhược điểm vì thực tế, thời gian qua, chính sách này đã để lại không ít hậu quả nặng nề. Những "lình xình" trong thu hồi đất đã dẫn tới hàng loạt hệ lụy tiếp theo như chậm tiến độ các dự án do tăng chi phí đầu tư do công tác đền bù giải phóng mặt bằng kéo dài, thậm chí làm giảm sức cạnh tranh của đô thị...

Một số quy định của Luật liên quan đến việc cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, giá đất, bồi thường, hỗ trợ tái định cư... khó thực hiện trong thực tế, nhất là với một đô thị loại đặc biệt như Hà Nội. Cần rà soát, thống nhất xử lý, điều chỉnh các mâu thuẫn, bất cập giữa Luật Đất đai, Luật Xây dựng, Luật Nhà ở, Luật Đầu tư và các Nghị định hướng dẫn thi hành; cần cụ thể hóa quan điểm về xác định giá đất theo thị trường, trong điều kiện bình thường, tạo điều kiện cho chính quyền thực hiện; thống nhất về chính sách giá đất khi bồi thường giải phóng mặt bằng, thu tiền sử dụng

đất khi bán nhà. Việc sớm sửa đổi, bổ sung Luật Đất đai và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật là rất cần thiết để phù hợp với thực tế và sự phát triển.

Bảo hộ quyền tác giả: Cần bảo hộ cả pháp nhân?

Một trong những sửa đổi quan trọng của Luật Sở hữu trí tuệ lần này là kéo dài thời hạn bảo hộ từ 50 năm lên 75 năm đối với quyền tác giả, quyền liên quan đối với tác phẩm điện ảnh, nhiếp ảnh, sân khấu, mỹ thuật ứng dụng, tác phẩm khuyết danh; quyền của người biểu diễn, nhà sản xuất bản ghi âm, ghi hình, tổ chức phát sóng. Theo lý giải của Ban soạn thảo Luật Sở hữu trí tuệ thì sửa đổi luật là để đảm bảo sự tương thích đối với các công ước, hiệp ước quốc tế mà Việt Nam tham gia ký kết.

Liên quan đến vấn đề bảo hộ, một số luật sư chuyên về sở hữu trí tuệ của cho rằng, vấn đề bảo hộ trong Luật SHTT còn sơ sài, đặc biệt là trong việc bảo hộ bản quyền phần mềm.

Hầu hết các nước trên thế giới hiện nay bảo hộ bản quyền phần mềm như tác phẩm viết theo công ước Berne tương tự như Việt Nam. Nhưng các nước có quy định riêng rõ ràng với việc bảo hộ bản quyền phần mềm, đặc biệt là với vấn đề tác giả phần mềm, còn luật Việt Nam rất sơ sài và thiếu các quy định chi tiết. Chính vì những bất hợp lý của việc coi lập trình viên là tác giả phần mềm, nên ngay sau khi Luật SHTT có hiệu lực, đã có một số tranh chấp liên quan đến bản quyền phần mềm. Luật không cho phép đăng ký tác giả là pháp nhân là mấu chốt của mọi rắc rối. Có lẽ đã đến lúc các nhà làm Luật sở hữu trí tuệ Việt nam cần có cái nhìn rộng mở hơn ra quốc tế để các doanh nghiệp phần mềm Việt Nam được hưởng những bảo hộ chắc chắn từ Luật. ■